

ներկայումս ողորմելի վարձատրութեան
մէջ է և շատ անգամ չ'ընթերցանէ, ո'րքան
որպիսի բարոյական զրկանքներով...

Մի օրիորդ

ՆԱԽԱԿ ԵՐԵՒԱՆԻՑ

Մարտի 27-ին

Վասն մեր հայրենեաց աւերակաց և զիւրա-
զանց շիրիմներէ վերահանող արտաճմէի և աղե-
կաւոր ծայրերէ, որք ձեր պատուական լրացիլ չը-
նորհի հաց են խնդրում հաց, և քաղցածութիւնից
չը կարողանալով յաղինալ անգամ ապրանքանկաց
բոյսերի արմատներով, չնայսպառ գետին են գը-
լորում, չէր կարող չը դարձնել մեր մէջ աղ-
գասիրական զգացմունք օգնել մեր սովալուկ եղ-
բարց և քրքր, որքան ամեն մի բանիմաց մարդու
համար լինակազմէ են:

Ես ես ինչպէս հարազատ դասակ նոյն աւերակաց
սեպուռ և անհրաժեշտ պարտականութիւն համա-
րեցի ստորագրութիւն բանալ Երեսնայ յարգելի
տիկնանցմէջ, որքանց քաջաբերութիւն գտնելով ժո-
ղովցի երկու հարիւր քանակ և չորս բուրդ տասն
կօպ. Սրա հետ ուղարկելով ձեզ, յարգով խմբա-
գիր, խնդրեմ անգի չնորհէ ձեր պատուական
լրացիլ էջերում տպելու: Նորիստեղծաց անուան-
քը սքառ են:

Տիկն Սոփիա Գեղամանց 10 բուրդ, տ. Ան-
նա Կամարական 10 բ., տ. Եղիարեթ Թայի-
րանց 10 բ., Докторъ Кудинский 10 բ., տ.
Մարիամ Ափրիկեանց 5 բ., տ. Սոփիա Մելիքեանց
5 բ., տ. Մարգարիտ Գեղամանց խանդավառանց
5 բ., տ. Բեթանա Մելիք Գեղամանց 3 բ., տ.
Շաշիկայ Եղիարեանց 3 բ., տ. Տիկն Սոփիա Ափ-
րիկեանց 3 բ., տ. Հռիփսիմ Տէր-Մարտիրոսեանց
3 բ., տ. Անող Երայեանց 3 բ., տ. Ղալուսեանց
3 բ., տ. Հռիփսիմ Սարգսեանց 3 բ., տ. Եփրատի-
նէ Բաշաղեանց 3 բ., տ. Մարիամ Մելիք-Ալա-
վերեանց 3 բ., տ. Աննա Մելիքեանց 3 բ., Ազն
Ալի Սաւաթի մահմեդական 3 բ., տ. Աննա Եղիա-
րեանց 2 բ., տ. Եփրատի Մելիք-Աղամանց
2 բ., տ. Աշխէն Եղիարեանց 2 բ., տ. Մա-
րիամ Տէր-Սարգսեանց 2 բ., տ. Սայրմէ Բակա-
լեանց 2 բ., տ. Մարիամ Խուզարեանց 2 բ., տ.
Վարինկայ Խուզարեանց 2 բ., տ. Մարգարիտ
Խուզարեանց 2 բ., տ. Թեկու Տէր-Աստուածա-
տրեանց 2 բ., տ. Եղիարեթ Սանահեանց 2 բ., տ.
Վարինկայ Տէր-Օհաննէսեանց 2 բ., տ. Եղիա-
րեթ Տէր-Յովսէփեանց 2 բ., տ. Մարիամ Բաբա-
սեանց 2 բ., տ. Հռիփսիմ Տէր-Մարտիրոսեանց
1 բ. 60 կ., տ. Մարիամ Վարլամեանց 1 բ., տ.
Ովսաննա Մելիքեանց 1 բ. 50 կ., տ. Եղիարեթ
Ափրիկեանց 1 բ. 40 կ., տ. Սաւաթեանց 1 բ. 40 կ.,
տ. Խիսանուհի Թումանեանց 1 բ., տ. Օ. Աւե-
տեանց 1 բ., տ. Աննա Մուսիկեանց 1 բ., տ.
Մարիամ Մելիք-Փարսադանեանց 1 բ., տ. Անայտ
Ուն Կապուտեանց 1 բ., տ. Թագուհի Գրեգորեանց
1 բ., տ. Գիւլէքս Գրանտուհի 1 բ., տ. Անանիա
Ղորանեանց 1 բ., Սոնա Ղորանեանց 1 բ., տ.
Եղիարեթ Եղիարեանց 1 բ., Մարիամ Սամուէ-
լեանց 1 բ., տ. Ամաստ Կամարական 1 բ., տ.
Սոնա մահմեդ Ստեփանեանց 1 բ., տ. Անուշկայ
Մելիքեանց 1 բ., տ. Արիստ Բաբեկեանց 1 բ., տ.
Վառլամ Մելիք-Աղամանց 1 բ., տ. Բեթանա
Բրնուհի 1 բ., տ. Հնդկաւոր Ռեփուկեանց
1 բ., տ. Մարիամ Բովաննիսեանց 1 բ., տ. Կա-
տարինէ Ալթունեանց 1 բ., տ. Ղազարեանց 1 բ.,
տ. Բաղդամեանց 1 բ., տ. Եկատարինէ Մելիք-
Նաւարեանց 1 բ., տ. Բաղդամեանց 1 բ., տ.
Ալմաստ Միլիթարեանց 1 բ., տ. Եղի-
սաբէթ Խուզարեանց 1 բ., տ. Հնդկաւոր
Պապիկեանց 1 բ., տ. Մարիամ Տէր-Սարգսեանց 1
բ., տ. Եղիարեթ Ալթունեանց 1 բ., տ. Սայրի
Մելիքեանց 1 բ., տ. Հայրապետ Թաղիանոսեանց
1 բ., տ. Կատինկայ Թաղիանոսեանց 1 բ., տ.
Մարիամ Բեկնազարեանց 1 բ., օրիորդ Խալուհի
Խաչատրեանց 1 բ., օր. Շողակաթ Խաչատրեանց
1 բ., օր. Սոփիա Խաչատրեանց 1 բ., տ. Աննա
Տէր Բովակիմեանց 1 բ., տ. Մարգարիտ Բիա-
նեանց 1 բ., տ. Մարգարիտ տէր-Յովաննիսեանց
1 բ., տ. Ոսկի Պողոսեանց 1 բ., օր. Նատալիա
Աղաջանեանց 1 բ., տ. Թագուհի Աղաջանեանց
1 բ., տ. Վ. Վարդանեանց 1 բ., տ. Աննա Պը-
ռօշեանց 1 բ., տ. Անայտ Ուն 1 բ., տ. Կատա-
րին Տէր-Բովաննիսեանց 1 բ., Ովսաննա Սիմօ-
նեանց 1 բ., տիրուհի Սանդուկտ Աթմասեանց
1 բ., տ. Եղիարեթ Թաղիանոսեանց 1 բ., տ. Զա-
նազան Թաղիանոսեանց 1 բ., տ. Նաւար Եղիարե-
անց 1 բ., տ. Շողակաթ Մելիք-Յովսէփեանց 1 բ.,
տ. Նատալիա Եղիարեանց 1 բ., տ. Եղիարեթ
Մնացականեանց 1 բ., տ. Սոփիա Խաչատրեանց

1 բ., տ. Մարիամ Մուրադեանց 1 բ., տ. Սոփիա
Պեղեանց 1 բ., տ. Ն. Ալգինեանց 1 բ., տ. Ովսկայ
Մանահեանց 1 բ., տ. Թագուհի Գեղարեանց 1 բ.,
տ. Շողան Շահգեղանց 1 բ., տ. Թաղիա
Բաղդամեանց 1 բ., տ. Ովսաննա Աւետեանց 1 բ.,
տ. Նանուհի Տէր-Աւետեանց 1 բ., տ. Սաւաթ
Բաղդամեանց 1 բ., տ. Լուսիկ Ղարաշահեանց 1
բ., տ. Հռիփսիմ Գուրաբեանց 1 բ., տ. Բաղ-
դադիկ Գուրաբեանց 1 բ., տ. Սոփիա Մուրադե-
անց 1 բ., տ. Հռիփսիմ Գեղարեանց 1 բ., տ.
Մարիամ Զանդեկեանց 1 բ., տ. Աննա Գաղա-
մեանց 1 բ., տ. Բայրի Աղաբաբեանց 1 բ., տ.
Մարիամ Մելիքեանց 1 բ., տ. Մարգարիտ Մե-
լիքեանց 1 բ., տ. Մարիամ Դանդեկեանց 1 բ.,
տ. Մարիամ Թեկեանց 1 բ., տ. Եղիարեթ Բաբե-
րեանց 1 բ., տ. Հռիփսիմ Խաչատրեանց 1 բ., տ.
Ովսաննա Գրեթ. Թաղիանոսեանց 1 բ., տիրուհի
Մելիք-Գեղարեանց արամասցի 1 բ., տ. Շողան
Հախնաշարեանց 1 բ., տ. Սոփիա Մարտիրոս
Հայրապետեանց 1 բ., տ. Զովսէփ Զաքարեանց
1 բ., տ. Զանդեկեան Տէր-Գրեգորեանց 1 բ., տ.
Աղամ Աղամեանց 1 բ., տ. Գիւլիզար Նաւա-
սարդեանց 1 բ., տ. Սոփիա Միսնարեանց 1 բ.,
տ. Հնդկաւոր Տէր-Գրեգորեանց 1 բ., տ. Թագուհի Շը-
խումեանց 1 բ., տ. Սիմիզար Միսնարեանց 90 կ.,
տ. Շաւամ Խորստանեանց 80 կ., տ. Այրի-
նեանց 60 կ., տ. Եղիար Գեղամեանց 60 կ., տ.
Զաքարեանց 60 կ., տ. Մայր Աւետեանց 55
կ., տ. Առաքելեան Գեղամեանց 50 կ., Մարիամ
Տէր-Մարտիրոսեանց 50 կ., տ. Եղսան Եղիարե-
անց 50 կ., տ. Վարինկայ Օհաննէսեանց 40 կ., տ.
Հարութ Թագուհի Արաբեանց 40 կ., տ. Մաղ-
թաղ Տէր-Խաչատրեանց 40 կ., տ. Կատինկայ
Արարամեանց 40 կ., տ. Տէր-Սանահեանց 40 կ.,
տ. Մարիամ Պողոսեանց 30 կ., տիրուհի Բաբա-
լանեանց 35 կ., Մի աղբար կին 20 կ., տ. Գե-
ղալ Մնացականեանց 20 կ., տ. Տէր-Օհաննի-
սեանց 20 կ., տ. Նուբար Սարգսեանց 20
կ., տ. Տէր-Մարթեոսեանց 20 կ., տ. Ա-
նուշկայ Բունեանց 20 կ., տ. Այրիքեանց 20
կ., տ. Զ. Տէր-Միկայելեանց 15 կ., տ. Եղիարեանց
20 կ., տ. Կատինկայ Գեղարեանց 20 կ., տ. Եփե-
միայ Բեկնաշարեանց 20 կ., տ. Նուբար Ադո-
բեանց 30 կ., տ. Մելիքա Տէր-Սալապարեանց 20
կ., տ. Կիսի 15 կ., Անայտ անձինքներից 1 բ. 20
կ., ընդամենը 224 բ. 10 կ.: Ստորագրութիւնը
չարձանակում է:

Աւերիք չեմ համարում յայտնել որ նամակա-
գրութեամբ զիմեցի տեղու առաջնորդ Եղիարե
արքեպիսկոպոսին, խնդրելով որպէս զի նա էլ իր
լուսման ձգէ ազգի բանձնատեղի, բայց նա փոխա-
նակ արքեպիսկոպոսին ընդունելու իմ ձեռնարկու-
թիւնը, պատասխանել էր նամակ յանձնողին այս-
պէս. «Ո՞վ է այդ կինը կամ ո՞վ է նշանակել դո-
ւրան փող ժողովուրդ, կամ ի՞նչ օրէնքով, որ յան-
ձնաժողովը հակողութեամբու Ես այսպիսի շատ
բաներ:

Տիկն Մարգարիտ Խաչատրեանց

ՆԱԽԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

Թիֆլիս, 14 ապրիլի

Լրագիրներից երկուսն է որ եկող տարի Թիֆ-
լիսում հնագիտական ժողով լինելու է:—Շատ ու-
րախալի երեւոյթ է որ Կովկասեան աշխարհը ըս-
կուի է հետզհետէ գրաւել ուսումնական ընկե-
րութեանց ուշադրութիւնը: Ինչպէս արձանա-
գրութիւններից երկուսն է ժողովը զբաղված կը լի-
նի և Հայաստանով համեմատ այն ծրագրին, որը
տուել է մեծապատիւ Լիման—Ամբուսի փաստ
էր Հայաստանի նոյն իսկ այն մասը, որ գտնե-
լուի է այժմ ռուսաց Կայսերութեան ձեռքին, իր
բաղձալիւ և բազմատեսակ պատմական յիշա-
տակներով, կարող էր գրաւել ինչպէս Մոսկովայի
հնագիտական, նոյնպէս և այլ եւրոպական աւերի
յայտնի ընկերութիւնների: առանձին ուշադրու-
թիւնը, իմէ հայերս աշխատելը ծանօթացնել
Հայաստանը այդ ընկերութիւնների աւերի լուս
և կեանքներով կրկնել, քան որքան հիմա:—Այս դա-
րան կէտից սկսեալ Հայաստանին այցելանող-
ներ, ճամարտ է, չառերն են եղել թէ հայերից
և թէ օտարազգիներից, մի գրականութեան միջ
կարելի է գտնել 20-ից աւելի գրաւոր աշխատու-
թիւններ Հայաստանի այս կամ այն մասի վերա-
բերութեամբ Գտնվում են, անշուշտ, և դեռ չը
տպագրված աշխատութիւններ, բայց այդ ամենը
գրված լինելով ոչ մասնագէտների ձեռքով, ոչ էլ
մի որոշ և կանոնաւոր ծրագրի համաձայն, չեն
բովանդակում իրանց մեջ այն, ինչ որ կարելի էր
և պէտք էր, մինչդեռ ժամանակի մաշող ժամկէթ

օրից օր անհետացնում է Հայաստանում այս և
այն հնութիւնը, և ժողովրդի այն դասակարգը,
որ իր բարբառով, հեքիաթներով, սովորութիւն-
ներով, երգերով, զրոյցներով և այլն, կարող
էր մեծ ծառայութիւն մատուցանել Հայաս-
տանի ուսումնասիրութեան գործին:

Օտարազգի մեծանուն ճանապարհորդները, որ-
քան էլ որ իրանց հմտութեամբ բարձր են եղել
հայազգի ճանապարհորդներից, բայց նոքա էլ ծա-
նօթ չը լինելով մեր լեզուին և պատմութեանը,
չատ անգամ ակամայ սխալում են և սխալեց-
նում ուրիշներին: Որինակի համար եթէ մի հայը
Բաշկան ուսումնական բերանից առնելով Խաչատրե-
(Անուշ մօտ) ն չի աւարտ ան ի ո ռ ի զ ա-
տ ու լ ն կամ ս ի ն ո զ է անուանում, յայտնի ա-
կաղէմիկ Բրոստէն այդ սխալը իրեն ճշմարտութիւն
է ընդունում և քարոզում: Տեսնում են որ մի
տեղ պալատը եկեղեցու տեղ է ընդունվել այս
ինչ եւրոպացի ճանապարհորդի մօտ, միև տեղ
եկեղեցին մղկիթ ճանաչվել միև ճանապարհորդի
մօտ և այլն: Եթէ մարդ իր աչքի առաջ եղած ա-
ռարկայի վերաբերութեամբ պարան սխալներն
է անում, հապ ո՞րքան նա մտնալու է, երբ
գործը անձնօթ լեզուին, պատմութեանը և խոր-
հրաճութեանը հասնի: Եթէ այս այսպէս է, եթէ
եւրոպացի ճանապարհորդը ունի ակամայց այս-
պիսի անկատարելութիւններ, ինչո՞ւ պէտք է դար-
մանալ իրը, օրինակի համար, մի արձանագրութեան
մէջ կարողու էր զի իր ա զ ա տ ո լ թ է ա ն
բառը և ճանապարհորդի գրքում համեմատելիս
զ եր ա զ ա ծ ա ո լ թ է լ ը փոխարկված է ք
տեսնում նրան:

Ասաներից, կարծեմ, դիւրին է հետևանքնել, որ
վերջապէս ժամանակ է մեր կողմից ուշադրու-
թիւն և լուրջ ուշադրութիւն դարձնել Հայաստանի
ուսումնասիրութեանը: Ժամանակ է որ այդ հարցը
մեր յաջորդութեան օրական հարկաւոր հարցերի
կարգն անցնի և արժարժութիւն: Եթէ «Մշակը»,
տեղական և արտասահմանեան հայ լրագրութիւնը
համակրում են այս մտքին, ցանկալի էր որ սկը-
սէին հետաքրքրել նորանով և աշխատէին օգնել
Հայաստանի ուսումնասիրութեան գործին այնքան
և այն չափով, որքան հնարաւոր կը լինի լրագրու-
թեան համար:

Յ. Գեղամեանց

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ապրիլի 17-ին հրատարակվեցաւ ռուս-հայոց
«Труды» լրագրի № 7, որով լրագրի խմբագիրը
յայտնում է թէ նիւթական միջոցների պակասու-
թեան պատճառով դադարեցնում է իր հրատա-
րակութիւնը: Լրագիրը զանգուարում է թէ նա
հանգիստ դուրս եկաւ ժողովրդի շահերը պաշտպա-
նելու համար, բայց չը դնաճապարհ պարտաւոր
ժողովրդից, մասնաւոր որ միև լրագիրները նա-
խանձից զրոյված ամեն միջոցներով վնասում էին
նրան: «Труды» լրագիրը 33 բաժանորդ ունէր:
Ինչպէս հայից երկուսն է խմբագիրը ամենից շատ
օգուտ ստացաւ իր լրագիրը կշռով ծախելուց:

Ապրիլի 16-ին գիշերը կրկին մի յանդուգն գո-
ղութիւն պատանեց Արծրունու գաղթելու, Դը-
վորցովի փողոցի վրա: Գողթը մտան Սաւաթա-
ղով խանութը, բայց անելով բանալիներով մաղա-
վինք զանքը, յետոյ բաց արին բոլոր արկղերը,
գողցան, ինչպէս ասում է տէրը, մօտ 5000
բուրլ գումարի արծաթեայ իրեղէններ, կրկին փա-
կեցին բոլոր արկղերը, բանալիները կրկին իրանց
տեղը դրեցին և դուրս եկան, խանութի դռներն
էլ փակելով: Պարզ է որ դրանք նոյն իսկ մաղա-
վինքի մարդիկ, անայնի դողը պէտք է լինէին, ո-
րքան իմանում էին թէ որտեղ է գտնվում ամեն
բանը, իրանց ձեռքում էլ ունէին բոլոր բանալի-
ները:

Ստացանք Պարսկաստանի Թեհրան քաղաքից
հետեւեալ հեռագիրը: «Ստացանք Տէր-Օհաննէսից
ուր ճարտիւր բուրլ որ հանգանակված է յօգուտ
Թիւրքիայի հայ սովալուսների և հասցրել այդ
դասմարդ հեռագրով Կիւլպէնկեանիւ: Յիշաւ 800
բուրլ մնեղ դեռ եւ չը ստացանք ոչ, Տէր-Օհաննէ-
սից:

Շնորհակալութեամբ ստացանք հետեւեալ գիրքը
հայերէն լեզուով: «Արքեպիսկոպոս Եղիարեանց
որ է առողջ, երկայն ու երջանիկ ապրելու ուսու-
մը, շարադրեց Անդրեան փ ո փ ո վ է լ, Սուլայի
հայազգի բժիշկը:—Կ. Պոլսի, տպագրութիւն Ս.
Ղ. Պարտիզպանեանի և ընկ. 1880 թին:—Գրքի
սկզբում տպված են երկու առաջաբաններ. միւր
հրատարակչի, իսկ միւրը հեղինակի:

Ստացանք մի երկտապարկից, Նիկողայոս Մա-
տինեանից 3 բուրլ յօդուտ վաստակականի սո-
վելուց:

Ապրիլի 16-ին վախճանվեցաւ ԹԻՖԼԻՍԻՄ
յայտնի կապիտալիստ Գովհանէս Միրզօնի: Ասում
են որ նա թողնում է իր օրգիններն 12 միլիոնի
կարողութիւն և 1 միլիոնից աւելի պարտքեր:

Սովորաց խնամող Կ. Պոլսի մասնաժողովից նա-
մակ ստացանք, որով մասնաժողովը մեզ տեղե-
կացնում է թէ մեր ուղարկած 22,000 բուրլ գու-
մարից 20,000 բուրլ արդէն ստացած է մասնա-
ժողովը:

Ս. Պետերբուրգի «Голосъ» լրագիրը բաց է ա-
րել ստորագրութիւն յօդուտ թիւրքաց Հայաստա-
նի սովեյաների: Այդ տեսակ համակրութիւն ռուս
օրգանի կողմից մեզ համար թանկագին է:

Ապրիլի 22-ին սաստիկ անձրևներից յետոյ Կու-
րը այնքան բարձրացել էր, որ գետի ափերում
գտնվող աների ներքին յարկերից շատերը կատա-
րելապէս լցվել են ջրով:

Ա. Գ. ՈՒԼԻՍԻՑ մեզ հեռագրում են որ ընկերչե-
րը աղաչում են Թիֆլիսում բնակվող մի քանի ա-
զուլեցիներից ցորեն ուղարկել նրանց, ցորենի
պուղը, որ սովորաբար 40 կօպէկ արժէ Ազուլի-
սում, բարձրացել է այժմ մինչև 7 բուրլ:

Լրագիրները հաղորդում են, որ Օղորդէթ քա-
ղաքի կէտը այրվել է:

«Մշակ» վաղվայ համարում կը տպենք Հայկա-
կի նամակ և Կ. Պոլսի անգլիական «Levant He-
rald» լրագրի յօդուածը հայերի մասին, որի համար
լրագիրը արգելվեցաւ թիւրքաց տէրութիւնից և որ
համարում է անգլիական այժմեան միջնորդու-
թեան արտայայտութիւն:

«ՄԵԾԱԿԻ» ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲՆԿԵՐՈՒԹԵՆԵՑ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 17 ապրիլի: «Правит.
Вѣстн.» լրագիրը հաղորդում է, որ անցեալ
շաբաթվայ ընթացքում Թագուհու առողջու-
թեան մէջ առանձին փոփոխութիւն չէ նը-
կատված: Լուր է տարածված, որ Զմերային
Պալատի մէջ եղած ճաշի ընթացքում անհե-
տացած հիւսը կայանաւորված է: Նրա ազ-
գանունը Յելվիչ է:

10 ՆՆՈՒՆ, 17/29 ապրիլի: Հնդկաստանի
փոխարքայ նշանակված է Վիպոն, ներքին գոր-
ծերի մինիստր: Գարկարի, զաղթականութե-
ան մինիստր: Գիմբերթ, զաղթանի խորհր-
դի նախագահ: Սպէնսեր, կնքապահ: Արգայ:
Այսօր պարլամենտը կը բացվի:

ՀՈՍՄ, 18/30 ապրիլի: Երէկ Կայսրիկ ներ-
կայացրեց Թագաւորին մի խնդիրը մինիստ-
րութեան հրաժարականի մասին:

10 ՆՆՈՒՆ, 18/30 ապրիլի: Գերբիւլը նշանակ-
ված է գլխաւոր զանձապետ: «Daily-News» լը-
րագրին Լաճօրից, ապրիլի 17-ից հաղորդում
են. Արքուրանան գրել է բրիտանական իշ-
խանութեանը Երեւոյթի մէջ, որ պատրաստ
է Հպատակվել անգլիացիներին:

10 ՆՆՈՒՆ, 18/30 ապրիլի: Նրէկ բացվեցաւ
պարլամենտը առանց գահական ձառնի ձառը
սպասում են ընտրութիւնների վերատուգե-
լուց յետոյ: Համայնքների ժողովը Բայաթին
միտձայն սպիկեր ընտրեց: Պարնելի խումբը
ընդգիծարական նստադասների վրա տեղ բըռ-
նեց, իրանդական միացեալ ավտօմոմոսները
մինիստրական կուսակցութեան նստադասների
վրա տեղ բռնեցին:

Կ. ՊՈԼԻՍ, 18/30 ապրիլի: Կուսերայու-
կայանողի խնդարութիւնը գիտակցական է
համարված:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 18 ապրիլի: Նրէկ բարձ-
աստիճան անձինք ներկայացան պալատը շը-
նորհաւորելու համար:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 20 ապրիլի: «Правит.
Вѣстн.» լրագիրը հաղորդում է, որ Նորին
Կայսերական Բարձրութիւն Մեծ Իշխան Մի-
խայլ Միխայլովիչին պօղպորուհիի աստիճան
է տուած: Կոն Միխայլ Տարկիովիչ Կօրիս-
Միլիքով Տերսկի հեծելաորդի Սանտիսկի
հեծելազուգի շիֆ է նշանակված:

Խմբագիր—հրատարակող ԳԻՐԻԳ ՈՐ ԱՐՄԵՐԻՆԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԹԻՖԼԻՍ քաղաքում ՍԱՊԻ վրա գտնուած
Պ. ՄԻՐՁՈՅԵՎԻ նոր ՇԵՆՈՒԹԵԱՆ Հանգեց
նախկին կենաց ՄՈՒԻՐԱՆՍԿԻՆՆԵՐ անուանված
ԿԱՐԱՎԱՆԱՐԱՅՈՒՄ, որ պատկանում է պար-
ժում ի սեպականութիւն Պ. ԳԵՈՐԳ ՍԶԻ-
ՋԵԱՆՅԵՎԻՆ Պ. ՅԱՎՈՐ ՂԱԶԱՐԱՆՅԻՆ, որը
վրա է վարձով ՅԱՐՄԱՐԱՐՈՒ ՍԵՆԱՆԿՆԵՐ
տար քաղաքացի երթեւեկ ՎԱՃԱՌԱԿՆԵՆ-
ԻՆ. ցանկացողը կարող են իջևանել յոյժ
բաւականացուցիչ վարձով:—
3—3 (2)

Պ. ԱԳԱՄԵՆԸ ցանկանում է ԳԵՄԻՐՈՒ
ԹԵԱՆ և զոյնքի քաղաքութեամբ ՆԿԱՐ-
ՋՈՒԹԵԱՆ դասեր տալ: Պայմանները մասին
կարելի է նրա հետ խօսել նրա բնակարա-
նում Գոյովինսկի պրոսպեկտի վրա, Մուխ-
րանյու տանը, Կլոբի տակ, առաւօտները
10—12 ժամ, և երեկոները 5—8 ժամ:
Դասերը կարող է տալ թէ իր բնակարանում
և ցանկացողների տները պայցելով: Նոյնպէս
ընդունում է պատուէրներ ԿԵՆԳԱՆԱԳԻՆՆԵՐ
նկարելու համար:
10—10

ՆԵՐԿԱՅ 1880 ԹԻՈՒՄ ԿԸ ՏՊԱԳՐՎԻ

ԿԱՅԾԵՐ

ՎԷՊ ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ԿԵԱՆՔԻՑ

Հեղինակութիւն ՐԵՖԳԻ

Վէպը բաղկացած է լինի՝ երկու առանձին հատորներից
իրաքանչիւրը կը բովանդակէ մոտաւորապէս 400 տպագրված էրես-
ներ: Եւմեն մէկ հատորի գինն է 1 ռ. 50 կ., իսկ միասին 3 ռ.:
Մէկ հատորի համար առանձին ստորագրութիւն չէ ընդունվում:
Ստորագրել կարելի է ԳԵՄԻՐՈՒՆԵՐՈՒՄ այն պարտնների
մօտ, որոնք բարեհաճել են բաժանորդներ հաւաքել «ԿԱՅԾԵՐ»
տպագրութեան համար, իսկ ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ պէտք է գիւնել «ՄԵ-
ՂԱԿԻ» խմբագրատանը Յ. ՄԻՆԻՔ-ՅԵԿԱՌԵՆԻՆ:

Մամուլի տակից դուրս եկաւ զօկտօր Բօկի
«Ուսումնական առողջագրութեան» գրքիկի հա-
յերէն թարգմանութիւնը: Գրքի պահեստը
գտնվում է Զաքարիա Գրիգորեանցի Կովկաս
սեան Իրավաբանացոյցում: Գինն է 35 կօպ.

ՄԻ ՎԱԹԻՈՒԶԻ, որ վկայական ունի և զի-
տէ ՌՈՒՍՍԻՅ, ՖՐԱՆՍԻՅԵՆ և ԳԵՐՄԱՆԵՐԵՆ
լեզուները, դասեր է տալիս: Հասցեն Կամեն-
դանսկայա փողոց, տուն Եւսիմուրա-
դօվի № 23:

4—4 (2)

Դուրս եկաւ մամուլի տակից և ՄԱԽՈՒՄ
է թէ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ և թէ Զ. ԳԵՐԳՈՒՆԵԱՆ
նի գրառնաւանդներում և պ. Մասնաւորա-
նի խառնութեամբ ՔԵՐԵՐՈՒՄԻՍ և ԹԱՐԳՄԱՆ
նոթիւնք, պ. Ն. ԱԳԱՄԵՆԻ, հրատարա-
կութիւն Ս. Արծրունց: Գրքը բաղկացած
է 243 երեսներէ: Գինն է 1 ռ. 25 կ.:
5—5

ԲԺՅԱՆՈՑ

ՀԻՒԱՆԴՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՍՈՒՆ-
ԻՅՏԵԱՆ ԶԱՅՏ ՄԻՆՁԵՎԻ 1 ԺԱՄԱՆ:
Երկու շաբթիկ. Գալթօն սկի կանանց
հիւանդ. Գօրալի վիշ ներքին հ., Բաւ-
լուստով մանկաբարձական, կանանց և ե-
րեխաների հ., Եւսիմուրադի և Աստ-
վածատուրով վերնբնական և կաշու հ.,
Բաւալի վ Չլոյսին և ներքին հ.,
Եւսիմուրադի վերնբնական և կաշու հ.,
Բաւալի ան Չլոյսին և հոգեկան հ.:
Երեք շաբթիկ. Միւսի վիշ խորու-
գիական հ., Վ. Գօրով վերնբնական և բողա-
զի հ., Բէյլի աչքի հ., Բաւլուստով
մանկաբարձական, կանանց և երեխաների հ.,
Կրասնօզլիս և Գօրով, Լիսիցի վ. և Վ. Բա-
ւլի վ ներքին հ.:
Զորեք շաբթիկ. Լիսիցի վ. և Բաւ-
լուստով ներքին հ., Եւսիմուրադի
վերնբնական և կաշու հ., Աստուածատու-
րով կանանց հիւանդութիւնները:
Հին զշաբթիկ. Վ. Գօրով վերնբնական և
բողազի հ., Բօտին և անց կանանց և երե-
խաների հ., Լիսիցի վ. և Վ. Բաւլի վ
ներքին հ., Բաւլուստով սիֆիլիսի և
սեռական օրգանների հ.:
Ուրբաթ. Գալթօն սկի կանանց հ.,

ԹԻՖԼԻՍԻ ՄԱՆԻՏՐԱԿԱՆ ԿԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ
Եւսիմուրադի I և II զիլդիայի վաճառական-
ներին, որ 1) ներկայ ապրիլի 24-ին առա-
ւօտեան 11 ժամին, առևտրական վարչու-
թեան բնակարանի մէջ Արարեզովի (Իստա-
մանովի) տանը պէտք է լինեն Առևտրական
վարչութեան ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ըն-
տրութիւնները: Պէտք է ընտրվեն մի ՆԱԽԱ-
ԳԱՆ, նախագահի մի ԸՆԿԵՐ և երկու ԱՆ-
ԴԱՄՆԵՐ: 2) որ ընտրութիւններին մասնակ-
ցելու իրաւունք ունեն տեղացի վաճառական-
ներ (յօդ. 84 առևտրական իրաւունքի հար-
կերի պօստիկայի), բացի անձինքներից, ո-
րոնք ընդհանրապէս իրաւունք չունեն ըն-
տրութիւններին մասնակցելու, օրինակ 25
տարեկան հասակին չը հասածները, յանցանք-
ների պատճառով դատաւարանին երթարկված-
ները և այլն:
3—3

Միւսի վիշ խորուգիական հ., Կրասնօ-
զլիս և Գօրով, Լիսիցի վ. ներքին հ., Բաւ-
լուստով մանկաբարձական, կանանց և ե-
րեխաների հ., Եւսիմուրադի և Աստ-
վածատուրով վերնբնական և կաշու հ.,
Բաւալի վ Չլոյսին և ներքին հ.:
Եւսիմուրադի վ. և Վ. Բաւլի վ Չլոյսին
և կաշու հ., Բաւալի վ Կուրծքի հ., Եւսիմու-
րադի վերնբնական և կաշու հ.:
Բացի այդ բոլոր Վ. Գօրով բժշկանոցի
մէջ ընդունում է անվարձ աղքատ հիւանդ-
ներին ամենայն օր երեկոյան 4—6 ժամը:
Բժիշկ Բաւալի չորեքշաբթի օրերը ա-
ռաւօտեան 9-ից մինչև 11 ժամը ընդ-
նում է իր տանը բժշկանոցի հիւանդներին
էջեկարգական բժշկութեան և ներքին հ.
համար: Բնակարանը գտնվում է Սերգիև-
կայա փողոցի վրա, Բայապուրովի տանը:
Առաջնաբայթ Սերբիստ աղքատ հիւան-
դներին բժշկանոցի տունակով ընդունում է
ամենայն օր, ամենայն ժամանակ:
Բացի կիրակի օրերից ամենայն օր առա-
ւօտեան 9—11 ժամը բժշկանոցում լինում է
մանկաբարձ կին հիւանդ կանանց ընդունելու
համար:
Բժշկանոցի գլխավոր Լիսիցի:

Մ. Միւստարեանցի Ներքի յիշեալ ապագրութիւնների ամեն մի տպագրու-
թեան մեջ ցած թուր օրինակները միասին գնողներին (Թիֆլիս, Հայոց Վաթիկ Սեւ և
Փոքր փողոցների անկիւնում, տպագրողի սեպական տանը, № 42, բնակարան № 6) կը վա-
ճառուին յետագայ գներով:
1. Հալկական Վաթիկ, Երգարան, 8 ծալ, էր. 712 և առանձին 32 էր. այրենական
ցանկ, երկուսը միասին 70 կ.
2. Հալար օրինակից մնացել է մօտ Հալար օրինակ, մօտ 700 ռուբլու:
3. Վաթիկական և վաթիկական գրութեան պատմութիւնը և տեսութիւնը, զանազան
առանձին յանդիմաններով, 8 ծալ, էր. 274 20 կ.
4. 1200 օրինակից մնում է մօտ 700 օրինակ, մօտ 140 ռուբլու:
5. Վաթիկական և վաթիկական գրութեան գաղափարներ, 4 ծալ, 24 էրես: 6. Հալար օրինակից կը
լինի մնացած մօտ 4 Հալար օրինակ, մօտ 500 ռուբլու:
7. Գալկական միւսիկով տպած վաթիկական գրութեան վարժութիւններ, որ
տպածի վրա սե թանաքով գրելով, գիւրութեամբ կարելի լինի ուղղել և գեղեցկացնել ուսանա-
նողի գրութիւնը: № 1—№ 5, համարակ թղթի գնով, ա. ստօպան, կամ 480 թերթ, 4 ռուբլի,
մօտ 340 ստօպ, մօտ 1360 ռուբլու: Թերթը մի կողմէից պահան:
8. Տողաշարներ և տողացանցեր մեծ թաղաղա, 4 էրես տպած, 6 Հալար օրինակից
մօտ 4 Հալար օրինակ կը լինի, մօտ 52 ռուբլու, Թերթը 5 կ.
9. Կօմբ ուսուցչական և անգղիացոց թագուհու բժշկի խնամատարութիւն երե-
կայոց, 8 ծալ, էր. 300: 15 կ.
10. 1200 օրինակից մօտ 300 օրինակ կը լինի մնացած, մօտ 52 ռուբլու:
Մի բանի այլ տպագրութիւններ մօտ 20 ռուբլու:
Գրքիկի է գիւնել Ս. Պետերբուրգ, Знаменская, домъ № 22, кв № 7, на углу
Басейной.

Վաճառվում է նոր հրատարակված «Յիւ-
նալի» ծաւիղ. Թիֆլիսի գրքիկը պ. Զ.
Գրիգորեանցի և Կենտրոնական գրախառնա-
նոցներում: Գրքիկի Գինն է 30 կ., գաւառ-
ներից ցանկացողները կարող են ուղղակի գի-
ւնել Պ. Յովհաննէս Սաւանաձեանցին հետե-
ւաւ հասցեով. Тифлисъ. Ивану Артемье-
вичу Сузанаджянъ. на Петхайнской ул.
Собственный домъ № 13.

ԴՆԵՐԱԵԿԱԸ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ

ԴԱՆՆԱԿԻ ՀԱՍԱՐ ԵՐԳԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զարեգրութիւն և հրատարակութիւն Յով-
հաննէս Սուրբանաձեանցի: Իւրաքանչիւր օրի-
նակի գինն է մէկ ռուբլի: Վաճառվում է
յօդուս Վանայ սովետանոցների Թիֆլիսի բո-
լոր և Երաժշտական մատակարարները: Գումար-
րող առնորդներին զիջում կը լինի: Օտարաքա-
ղաքացիները զիջում են հետեւալ հասցեով.
Въ Тифлисъ. Ивану Артемьевичу Суза-
наджянъ, на Петхайнской улицѣ, собс-
твенный домъ № 13. Զանկացողները ստանալ
միասին և «Յիւնալի» ծաւիղը կը գրաւանը,
պէտք է ուղարկեն մէկ ռուբլ երեսուն
կօպ:

Նիւս-Էօնքի Զինգեր
Ամենամեծ կարելու մեքենայի ընկերութեան
աշխատակցին համար բաւական ըլլալով
յանձնել իրեն ձեռագործութիւններ կազ-
մեւծելի պարզութեամբ, հաստատութեամբ
բը և այլապէս աշխատութիւններ կատա-
րելով, տնական և արուեստագործներու պիտո-
յից համար, կը համառօտ զմեզ համբերու
մէկիկ մէկիկ իրենց գերազանցութիւնն ուրիշ
հնարում. նման արարկայից վրա.

Վերջիւնայ Նիւս. Էօնքի Զինգեր ընկերու-
թիւնը այս ապրիլի սկզբները բացաւ ուրիշ
զիւստար քաղաքներու պէս, հօս ևս Թիֆլիս
շտեմարան մի այլ և այլ կարելու մեքենանե-
րով Արամանսկի փողոցի Զուպալովի տունն
երևանի հրապարակի մօտ անկիւնային և կը
խորուր խաթուանայ և պարտաւոր ուղղող բո-
տանալ այսպիսի մեքենայ զիջել հոն միայն
և կը խնդրուի միանգամայն չը խառնակել
այս բնիկ նորաբաց շտեմարանն ուրիշ վաճա-
ռականներու հետ, որոնք միայն Զինգերի ստա-
նուածը նշանակելով և պակիներով կը
խորեն մեր պաշտպանութիւններ և դժբաղա-
բար իրենց մեքենաներով կը տարակուսացու-
նեն սեպական մերսոց լաւութեան անունն.
Ուրիշ քաղաքներու բնակիչք ալ կրնան
զիջել մեզ նմանակով թէ մեր ընթացիկ գի-
նեւուն ցուցանի ուղիւն. համար, որ կը խը-
կեմք ձրի և թէ սր և է տեղեկութիւն հար-
ցուելու համար, որոնց կը պատասխանեմք
նմանապէս մի և նոյն լեզուով և կարելի ա-
րագութեամբ մեր արեւադրին է:

Г. Нейдлингеръ, Тифлисъ
Գ. Նայդլինգեր
Դիւստար հոգաբարձու ամբողջ Ռուսաստա-
նի և միջին Եւրոպայի.
1—3 (2)

ՍԱԼԵԱՆԻՑ նոր տպագրեալ ՔԱՐՄ
ՀԱՏԿԱՌՈՒ ԽԱԽԱՐ: Ծախվում է Մի-
քայիկան ԿԱՄՈՒՐՁԻ վրա, ՄԻՐ-
ՋՈՅԵՎԻ շինութեան մէջ № 11 և 12,
Ա. ՄԻՐՈՒՄՈՒԻ խանութում:
3—6

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌՈՒՄԸ
(РАСПРОДАЖА)

ՎԵՐՋՆԻ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՆ ԳՆԵՐՈՎ
ՏՂԱՄԱՐԿԱՆՑ ՊԱՏՐԱՍ
ՇՈՐԵՐԻ
ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆ ԿԱՄՈՒՐՁԻ ՎՐԱ
ՆԱՍԻՐԵԱՆԻ ՄԱԳԱՋԻՆՈՒՄ
Տրիկի ամառայն պալատ. 10 ռ. և աւելի
Ժուկետի ձեռք շոր. 10 ռ.
Վիդիալ 15 ռ.
Սե սերուկի 25 ռ.
Տրիկի գոյնաւոր վարտիք 7 ռ.
Սե վարտիք 7 ռ.
Որսի ժակետ 8 ռ.
Առաւօտայն ժակետ 8 ռ.
Ներխայոց արիկի գոյնաւոր 2 մինչև 14
տարեկան 3 ռ.
Պալատներ 12 ռ.
Պարտիկի գոյնաւոր 5 ռ.
Նոյն տեղ ծախվում են կանանց և տղա-
նաղկանց շապիկներ, կապտաներ, կանանց
կօշտաներ, նոյնպէս զիւսպաներ, կտան ման-
ժեաներ, Թիֆլիսի, Թաշկիսի, ձեռնոց-
ներ, պէշիւարներ և ժիւպաներ:
2—10

Տպագրութեան համար պարտաւոր են.
«Պօն Կարկոս» (հետաքննութիւն ձշմար-
տութեան) Պէսկօտ տի, «Արաւ համ-
Լիսիկօն» ստորուկն և Բիւնալա տի
Վիշեւի ձօնաներ, և Մօրիէրի Վաճա-
նացողներին խրատօ հայ թարգմանու-
թիւնները:
Թարգմանում են Մօրիէրի հետ ձօնա-
տիւն Կամ Կիդաւառ և Վիդի
Հիւանդ քաղաքներում թիւնները:
Իրաւունք ունենալով ծախելու
Անցած փետրվարի 17-ից, նոտարական ակ-
տով վերջացնելով բոլոր դրամական հաշիւնե-
րը իմ առևտրական ընկերակցութեան վերա-
բերութեամբ Թիֆլիսի 2-րդ զիլդիայի վաճա-
ռական ՍԵՐԳԵՅ ԳՐԻԳՐԵՎԻԿ ԼԱՐԵՎԻ Հետ,
արանով յայտնում եմ, որ կը թէ մի օր և ից
մարդու մօտ կը գտնվեն ՄԻՆՁԵՎԻ ՆԵՐԿԱՅ
ԹԻՖԼԻ, իմ նրան տուած տոմսակներ (рописи
ки) մասնաւոր և բանկային վեկէյներ, և բո-
լոր ուրիշ պարտաւոր հաշիւներ և ակտեր, եւ
անաւեր եւմ Գաւառ և ինչ պարտա-
ւոր համարում վճարել:
Թիֆլիսի 2-րդ զիլդիայի վաճառական ԴԱ-
ՆԻԼ ԱՐՏ. ԱԼԱՎԵՐԴՈՎ: